



ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՎՈՂ ՈՒՍՈՒՑՉԻ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Հետազոտող թյան թեման՝ Ուսուցչի
համագործակցությունը սովորողների
ծնողների հետ՝ կրթության
կազմակերպման և ընտանեկան
դաստիարակության հարցերում

Հետազոտող ուսուցիչ՝ Լիանա Սերգեյի
Ավանեսյան

Դպրոց՝ «Մեծամորի Սաշա Գալստյանի անվան հ.2
ավագ դպրոց»

ՊՈԱԿ

Մենթոր՝ Անի Իսկանդարյան

ԱՐՄԱՎԻՐ 2023

Բ ո վ ան դ ակ ու թ յ ու ն

Ներածություն	3
Գլուխ 1. Ուսուցչի համագործակցությունը սովորողի ծնողի կամ նրա օրինական ներկայացուցչի հետ՝ նրա և սովորողի առաջադիմությանը և զարգացման նախապայման	4
Գլուխ 2. Ուսուցչի օգնությունը երեխայի ուսուցման ընթացքում	10
Եզրակացություն	16
Օգտագործված գրականություն գանկ	17

Ն Ե ր ա ծ ո ւ թ յ ո ւ ն

«Ինչ ու՞ է սատեմերեխային այս օրվա վատի համար, քան կսիրեմ այն և վի համար, ինչ ընրա մեջ դաստիարակել ու եմ վաղը»:

Վ.Ա.Սուրբումլինսկի

Դեռևս հին ժամանակներից երեխաների դաստիարակության գործում առաջնությունը տրվում էր ուսուցիչներին՝ անտեսելով սովորողի ընտանեկան կրթական միջավայրի առանձնահատկությունները: Այժմ, երբ երեխայի հետ փոխգործակցության օպտիմալ մոդելը ուղղված է անձին, ուսումնական հաստատությունում կրթական ծրագրերը պետք է իրականացվի՝ հաշվի առնելով սովորողի անհատականությունը: Իսկ ինչպես հայտնի է անհատականությունը ձևավորվում է ընտանիքում, քանի որ երեխան իր ժամանակի մեծ մասն անցկացնում է ընտանիքում և նրա զարգացման վրա մեծ ազդեցություն ունի ընտանեկան միջավայրը: Շատ հաճախ կարելի կարծիք և սել, որ ամեն ինչ ընտանիքից է գալիս: Սակայն այդպես է: Հիմնական բնավորության գծերը կա՛մ գենետիկորեն դրված են, կա՛մ ձևավորվում են ծնողների ազդեցության տակ մանկության տարիներին:

Սույն հետազոտության արդիականության համար հիմք է հանդիսացել կյանքի՝ մարտահրավերներով լի ժամանակակից փոփոխում սովորողի կրթական կարիքների ապահովման շրջանակներում ծնող- ուսուցիչ հաստատուն կապի անհրաժեշտությունը, որն ունակ է մեծապես ազդել սովորողի ուսումնառության որակի բարձրացման վրա:

Նպատակն է կապ ստեղծել դպրոցի և սովորողի ծնողի միջև, ներգրավել ծնողին դպրոցական գործընթացին, համագործակցել ուսումնադաստիարակչական աշխատանքներին կազմակերպման ժամանակ, ներգրավել դասարանական, համադպրոցական, արտադասարանական միջոցառումներին:

Գլուխ 1. Ուսուցչի

համագործակցությունը սովորողի ծնողի հետ՝ որպես սովորողի առաջադիմության ու զարգացման նախապայման

Ընտանիքը, որպես կրթական կոլեկտիվ, ունի միջարք առանձնահատկություններ: Առաջին հերթին այն կոլեկտիվ է՝ միավորված ոչ միայն ընդհանուր նպատակով, այլև ազգակցական կապերով: Ծնողական զգացումն քննարկելիս, ծնողական սերը միտեսակ կատալիզատոր են, որն արագացնում է անձի զարգացումը: Սահամեմատաբար կայուն թիմ է, որտեղ շփումը տեղի է ունենում անընդհատ, հնարավոր ամենալայն տարածքներում, տարբեր գործողություններում:

Երեխան ամբողջական անձ է և նախևառաջ հարկավոր է, որպեսզի մանկավարժական գործընթացը գրավի նրան ամբողջությամբ՝ նրա բոլոր կենսական ձգտումներին և պահանջներին հետ' :

Յուրաքանչյուր մարդ կարող է հասնել բարձր վարպետության, այդ պատճառով հարկավոր է

մշտապես ձգտել ծնել դաստիարակվողներին մեջ
ստեղծագործական նախաձեռնություն:

“Չկան նվիրյալ և ոչ նվիրյալ, տաղանդավոր և
անտաղանդ երեխաներ: Հասկանալ, բացահայտել,
փայփայել յոլորաքանչյոլոր երեխայի մեջ նրա
անկրկնելի անհատական տաղանդը՝ նշանակում է
բարձրացնել անձին մարդկային արժանիքի բարձր
մակարդակի՝ -ասում է Սուխոմլինսկին:

Երեխաները ցանկանում են արտահայտել
իրենց կարողությունները: Նրանք շատ են սիրում
երևակայել, ստեղծագործել, պատմել, նկարել:

Դպրոցական տարիքում երեխաները մեծ մասն
անց են կացնում ուսուցիչների հետ, բայց ոչ
պակաս կարևոր դեր դաստիարակության
խնդիրների լուծումում խաղում է ընտանիքը:
Ծնողների հետ համագործակցությունը
ժամանակակից դպրոցի զարգացման պայմանն է:
Ճիշտ է ասել Վ. Ա. Սուխոմլինսկին, որ առանց
ընտանիքի, առանց ծնողների օգնության մենք
չենք կարող հաղթահարել երեխաների
ուսումնասիրությունը, այլ նաև մյուս բոլոր
գործերը:

Դպրոցը երեխաների և մեծահասակների,
աշակերտների, ուսուցիչների, ծնողների
համագործակցության վայրն է: Դա համատեղ
ստեղծագործական գործունեության
ուրախությունն է: Եվ միայն նրանցից է կախված,
թե ինչ պիսիս կլինի կյանքը դպրոցում: Հարկավոր
է փորձել ջանալ միավորել բոլորին, որպեսզի այդ
տունը լինի ամբողջական:

Ուսուցիչը միջնակարգ ուսումնական
հաստատություններում սովորողներին զնում է
գիտական գիտելիքներով, կարողություններով
ու հմտություններով:

Ուսուցիչը մանկավարժական գիտությունները է: Նրա միջոցով են իրականացվում մանկավարժական նվաճումները: Ուսուցչի դերն անգնահատելի է մարդկային հասարակության և առանձին վերցրած յուրաքանչյուր մարդու անձի զարգացման և ձևավորման համար: Ահա թե ինչու է խալկանավոր մանկավարժ Յան Ամոս կոմենսկին ասում էր.՝ Արևի տակ ուսուցչի մասնագիտությունն ինչ քարձր մասնագիտությունն էլ է: Ուսուցիչը կրտսեր դպրոցականի, դեռահասի պատանու, երտասարդի հոգեկան աշխարհի կերտողն է:

Ուսուցչի մասնագիտության ձևավորման առաջին փուլը սկսվում է այն պահից, երբ աշակերտը որոշում է ձեռք բերել ուսուցչի մասնագիտություն: Եվ միջին և քարձր դասարաններում ուսանելու տարիօներին աշակերտը ուշադիր հետևում է իր լավագույն ուսուցիչների ուսումնական գործունեության, ձգտում նրանցի սովորել ուսուցանելու, դաստիարակելու արվեստը: Աշակերտի մեջ ուսուցչի մասնագիտության ձևավորման երկրորդ փուլը սկսվում է այն պահից, երբ նա ընդունվում է մանկավարժական բուհ, ունկնդրում մանկավարժ գիտնականների, հոգեբանների, մեթոդիստների դասախոսությունները և նրանց դեկավարությունը մասնակցում հասարակական մանկավարժական պասիվ պրակտիկային¹:

Երեխաների ընտանեկան դաստիարակության պրոցեսի կազմակերպման մեջ դպրոցի դերի մասին

¹Բոնո Է.Սովորեցրեք ձեր երեխաներին մտածել: Մ., 1998թ.

խոսել է դեռ Ա.Ս.Մակարենկոն.՝ Լինոլեմենլավ և վատ ընտանիքներ: Ասել, որ ընտանիքը կարող է դաստիարակել այնպես, ինչպես ուզում է, մենք չենք կարող: Մենք պետք է կազմակերպենք ընտանեկան դաստիարակություն, և կազմակերպիչ սկիզբ պետք է լինի դպրոցը, ինչպես պետական դաստիարակության ներկայացուցիչ:

Հենց այդ դիրքից էլ սահմանվում են դպրոցի մանկավարժների աշխատանքի հիմնական խնդիրները կրտսեր դպրոցականների ծնողների հետ.

-Ծնողների սիստեմատիկ բազմակողմյա մանկավարժական լուսավորում, այսինքն նրանց ծանոթացումը ինչպես թեորետիկ գիտելիքների, այնպես էլ սովորողների հետ գործնական աշխատանքի հետ:

-Ծնողների ընդգրկումը ակտիվ մասնակցության ուսումնակրթական պրոցեսում:

-Ծնողների մոտ պահանջների ձևավորում ինքնակրթության համար:

-Ուսուցիչներին ծանոթացումը ընտանեկան դաստիարակության մեթոդների հետ, լավագույն փորձի ընտրում և ընդհանրացում:

Այդ բավական մեծ և պատասխանատու աշխատանքի իրականացման դեպքում հաշվի են առնվում խնդիրները, որոնք ներկայացվում են հանրության առջև հենց կյանքի կողմից. փոքր ընտանիքը, նրանում մեկ երեխայի դաստիարակությունը, երիտասարդ գույգերի առանձին ապրելը և այդտեղից՝ ընտանեկան ավանդույթների վատնումը, ընտանեկան դաստիարակության փորձի փոխանցման բարդությունը, ոչ լիարժեք ընտանիքի ազդեցության առանձնահատկությունը,

Երեխաների հետ ծնողների շփման
անբավարարությունը, կապված ծնողների
չափազանց զբաղվածություն հետևյալն:



Ընտանեկան դաստիարակությունը մեծ տ
մանկավարժական դեկավարումը հնարավոր է
դաստիարակության կոմպլեքսային մոտեցման
պայմանների դեպքում, ջանքերի կոորդինացման
ապահովումը դաստիարակության բոլոր
ուղիներում՝ գաղափարաքաղաքական,
աշխատանքային, բարոյական, էսթետիկ,
ֆիզիկական:

Դպրոցի մանկավարժների աշխատանքը ծնողների
հետ՝ իրականացվում է երկու
ուղղություններով.

- ծնողների կոլեկտիվի հետ և առանձին:
Գործնականում ներկայացվել են նրա առավել
ռացիոնալ ձևերը՝ ծնողների ընդհանուր և
դասարանային ժողովներ, կոլեկտիվ և անհատական
կոնսուլտացիաներ, զրույցներ,
դասախոսություններ, կոնֆերենցիաներ,
սովորողների ընտանիք այցելություններ,
տարբեր տիպի և ձևի տեքստային նյութերի
ձևակերպում, սովորողների աշխատանքի
ներկայացում և այլն:

Ծնողների հետ բարյացակամ շփումների հարթումը կատարվում է ավելի հեշտ, եթե մանկավարժը շփումը կառուցում է նպատակադրված, հաշվի առնելով իրավիճակը, նախապես մտածում է ոչ միայն գրոնյցի բովանդակությունը, այլ նաև նրա ընթացքը, հնարավոր տարբերակները և անսպասելի շրջադարձերը: Տալով խորհուրդներ, ձգտելով, եթե հնարավոր է, ներմուծել ուղղումներ երեխաների հանդեպ ծնողների դաստիարակչական ազդեցությունում, հարկավոր է հասկանալ, որ ուղիղ միջամտությունը ընտանիքի ներքին գործերում կարող է առաջացնել ինչպես բողոք և պատճառել դժվար ուղղվող վնաս: Քանզի յուրաքանչյուր ծնող իր երեխաներին դաստիարակում է այնպես, ինչպես անհրաժեշտ է համարում, էլ նելով իր գիտելիքներից, կարողություններից, զգացմունքներից և համոզմունքներից:²

Ընտանիքի հետ նպատակաուղղված շփման բարձր սոցիալական նշանակությունը կայանում է նրանում, որ ուղղելով ծնողների ազդեցությունը երեխաների հանդեպ, մանկավարժը ազդում է նաև ներընտանեկան հարաբերությունների կառուցմանը, նպաստում ծնողների անձի կատարելագործմանը, այդ կերպ բարձրացնում է բնակչության ընդհանուր կուլտուրայի մակարդակը:

Անհատական աշխատանքը ծնողների և սովորողի ընտանիքի այլ հասուն անդամների հետ բարդ է և բազմազան:

²Աբրամովա Գ.Ս.Տարիքային հոգեբանություն: Մ., 2001թ.

Անհատական աշխատանքի առավել ություն համարվում է այն, որ գտնվելով սոցիալական մանկավարժի հետ միասին, ծնողները ակնհայտորեն նրան պատմում են ներընտանեկան հարաբերություններում իրենց խնդիրների մասին, որի մասին երբեք չէին պատմի կողմնակի անձանց: Ծնողների խնդրանքներին հարկավոր է մոտենալ բավական ուշադիր: Չկատարել խնդրանքը կարելի է միայն այն դեպքում, եթե նրա կատարումը կարող է վնաս հասցնել երեխային:

Անհատական շփումը ոչ միայն հնարավորություն է տալիս ուսուցչին ցուցաբերել ազդեցություն ծնողների հանդեպ, այլ նաև իր հերթին, շատ առումներով օգնում է նրան երեխաների հանդեպ ճիշտ մոտեցման ընտրությունում:

Շատ բաներ դպրոցի և ընտանիքի հարաբերություններում կախված է առաջին հանդիպումից: Ծնողների հետ հանդիպման առաջին իսկ հանդիպումից պետք չէ խոսել երեխաների հետ աշխատանքի բարդությունների մասին: Հարկավոր է ձգտել, որպեսզի ծնողների մոտ առաջանա վստահություն, որ իրենց որդուն կամ դստերը կկրթեն և կդաստիարակեն որակավորված մանկավարժներ և դրա համար պատրաստված կլինեն բոլոր անհրաժեշտ պայմանները: Դա հատկապես վերաբերվում է առաջին դասարանցիներին ծնողներին, քանզի եթե երեխան չի գնացել մանկապարտեզ, նրանք առաջին անգամ են բաժանվում նրանից և շատ են անհանգստանում:



Մեծ հնարավորություններ կայացնում է աշխատանքը ծնողների կոլեկտիվի հետ՝ լայն մանկավարժական ինֆորմացիա, փորձի փոխանակում, անհրաժեշտ դեպքերում հասարակական կարծիքի ստեղծում, ծնողների ընդգրկումը դպրոցի կյանքի մասնակցությունը: Այդ աշխատանքը անցկացվում է երկու ուղղություններով՝ ծնողների մանկավարժական կոլլեկտիվի բարձրացում և դրա հետ կապված առավել կատարելագործված դաստիարակչական պարտականությունների կատարում և այլն:

Ծնողների հետ մանկավարժի անհատական աշխատանքի պրոցեսում մանկավարժի անհրաժեշտ է ունենալ մանկավարժական գրադարան, որից կարող են օգտվել ծնողները: Ելնելով աշխատանքի պլաններից, ծնողների հետ անհատական գրույցներից, ընտանիքայցելություններից, ծնողական ժողովների աշխատանքի արդյունքներից, մանկավարժը կարող է անցկացնել կոլեկտիվ կոնսուլտացիաներ ծնողների հետ՝ նրանց առավել հոկոդ հարցերի շուրջ:

Մանկավարժի աշխատանքի պլանում առկա են դպրոցի և ընտանիքի համատեղ գործունեության հետևյալ տեսակները՝ էքսկուրսիաների կազմակերպում տարբեր ձեռնարկություններ, գրասանքներ քաղաքում, և այլն:

Գլուխ 2. Ուսուցչի օգնությունը երեխայի

ուսուցման ընթացքում

Երեխայի մոտքը դպրոց բավական պատասխանատու պահեին չպետք է լինի, այնպես էլ նրա ծնողների համար: Ուսումնական գործունեությունն անցավ և հաջող մոտքի համար երեխան պետք է լինի առողջ և ամենկողմյա պատրաստված:

Դպրոցում կրթության սկիզբը ամենաբարդ պահերից մեկն է երեխայի կյանքում, կապված տարբեր տիպի ծանրաբեռնումների հետ՝ սոցիալ-հոգեբանական փոփոխությունները երեխայի կյանքում՝ նոր շփումներ, նոր հարաբերություններ, նոր պարտականություններ, 'աշակերտի' նոր սոցիալական դեր, իր դրական և բացասական կողմերով³:

Աշակերտի պարտականությունը երեխայից պահանջում է իր սեփական դերի գիտակցում, ուսուցչի դիրք, հաստատված դիստանցիա հարաբերություններում և կանոններ, ըստ որոնց կառուցվում են այդ հարաբերությունները: Եվ այստեղ բավական կարևոր է, թե ինչպես կացվի դպրոցին երեխայի առաջին ադապտացումը, վարքի ինչ գիծ կընդունեն այդ փուլում իրեն ուղեկցող

³Գրեթե նշի կով Ի.Վ. Դպրոցը և ընտանիքը : Մ., 1985թ.

մեծահասակները՝ ուսուցիչները և ծնողները, որքան մատչելի և ինքնաժամանակյա կլինի հնարավորությունը հոգեբանական օգնությունը որոշակի կրիտիկական պահերին:

Պատրաստվածություն խնդիրը դպրոցական կրթությունը ուսուցման կարևորագույն սահմաններին ցմեկն է, որ հետաքրքրում է ինչպես տեսաբաններին, այնպես էլ մանկավարժական և հոգեբանական գիտություններին աշխատողներին: Դա հիմնավորված է նրանով, որ երեխայի անպատրաստվածությունը դպրոցական կրթությունը առաջացնում է բազում խնդիրներ նրաբոլոր հաջորդող փուլերում:

Սահմանելով՝ երեխայի պատրաստումը դպրոցական կրթությունը՝ հասկացությունը, Լ.Ա. Վենգերը նշում է.՝ Պատրաստվել դպրոցին՝ չի նշանակում կարողանալ կարդալ, գրել և հաշվել: Պատրաստվել դպրոցին՝ նշանակում է պատրաստվել սովորել այդամենը՝⁴

Իսկ ինչը կօգնի երեխային սովորել այդամենը: Նախ և առաջ, անհրաժեշտ է մոտիվացիոն պատրաստվածություն դպրոցին, այսինքն երեխաների մոտ ցանկությունը սովորել: Երեխայի մոտիվացիայի մասին ինֆորմացիան կարելի է ստանալ նրան հետևելու ընթացքում՝ սյուժետադերային խաղերի պրոցեսում: Դպրոցական ուսուցմանը պատճառ երեխաները նախընտրում են խաղալ աշակերտների դեր, նրանք գրում են, կարդում, լուծում խնդիրներ, պատասխանում են գրատախտակի մոտ, ստանում գնահատականներ: Անպատրաստ երեխաները և

⁴Սուլիոմլիսնկի Վ.Ծնողական սիրո խելացիությունը: Մ., 1990թ.

առավել փոքրերը ընտրում են ուսուցչի դերը, ինչպես նաև կենտրոնանում են դասամիջոցի պահերին, դպրոց գնալու և գալու պահերին, ուսուցչին ողջունելու:

Բայց երեխայի ձգտումը գնալու դպրոց՝ կարող է պայմանավորված լինել մոտիվներով, որոնք չունեն ուղիղ մոտեցում ուսուցմանը: Այսպես հետաքրքրությունը դպրոցի հանդեպ հաճախ խթանվում է նրանով, որ նրա բոլոր հասակակիցները գնում են այնտեղ, որովհետև տանը լսել է, որ ընկնել հենց այդ գիմնազիա բավական կարևոր է և պատվաբեր, քանի որ կստանան որգրիչ, և այլ նվերներ՝ երեխաներին գրավում է ամենևորը: Երեխան կարող է ձգտել դպրոցին, քանի որ ցանկանում է իմանալ նոր բաներ, ունենալ որոշակի իրավունքներ, ինչպես նաև պարտականություններ:

Անալիզի ենթարկելով երեխայի պատրաստվածությունը դպրոցական կրթությանը, հոգեբանները առանձնացնում են պատրաստվածության հետևյալ պարամետրերը:

Երեխայի անձնական պատրաստվածությունը դպրոցին

Երեխայի անձնական պատրաստվածությունը դպրոցին ներառում է երեխայի մոտ պատրաստման ձևավորումը նոր սոցիալական դիրքի ընդունմանը, դպրոցականի դերը, որ ունի միջարք իրավունքներ և պարտականություններ: Այդ անձնական պատրաստվածությունը արտահայտվում է երեխայի մոտեցումով՝ դպրոցին, ուսումնական գործունեությանը, ուսուցիչներին, ինքն իր հանդեպ: Անձնական պատրաստվածությունում առկա է նաև մոտիվացիոն բնագավառի մակարդակի

սահմանումը: Դպրոցական կրթությանը պատրաստ համարվում է երեխան, որին դպրոցը վրավում է ոչ թե արտաքին կողմով (դպրոցական կյանքի ատրիբուտներ՝ պորտֆել, դասագիրք, տետր), այլ հնարավորությունամբ՝ ստանալու նոր գիտելիքներ, ինչը ենթադրում է գիտակցական հետաքրքրություններին զարգացում:

Ապագա դպրոցական անհրաժեշտ է ինքնակամ կառավարել սեփական վարքը, գիտակցական գործունեությունը, ինչը հնարավոր է դառնում մոտիվների ձևավորման հերարխիական համակարգում: Այսպիսով, երեխան պետք է տիրապետի զարգացած ուսումնական մոտիվացիային: Անձնական պատրաստվածությունը նաև ենթադրում է երեխային հոլգական բնագավառի զարգացման որոշակի մակարդակ:

Երեխայի ինտելեկտուալ պատրաստվածությունը դպրոցին

Պատրաստվածություն տվյալ կոմպոնենտը ենթադրում է կոնկրետ գիտելիքների պաշար: Երեխան պետք է տիրապետի ըմբռնմամբ, ուսումնասիրվող նյութին թեորետիկ մոտեցման էլեմենտներով, մտածողությանը նդհանրացված ձևերով, հիմնական տրամաբանական գործողություններով, իմաստային հիշողություններով: Մինչդեռ, հիմնականում, երեխայի մտածողությունը մնում է կրեպարային, որ հիմնվում է առարկաների, նրա փոխարինիչների իրական գործողությանը: Ինտելեկտուալ պատրաստվածությունը նաև ենթադրում է երեխայի մոտ սկզբնական գիտելիքների ձևավորում ուսումնական գործունեության սահմանում, հիմնականում, կարողությունը

առանձնացնել ուսումնական խնդիրը և վերածել այն գործունեության ինքնուրույն նպատակի: Ընդհանրացնելով, կարելի է ասել, որ ինտելեկտուալ պատրաստվածություն զարգացումը ուսուցմանը դպրոցում ենթադրում է.

-տարբերակիչ ըմբռնում

-անալիտիկ մտածողություն

-նացիոնալ մոտեցում իրականությանը

-տրամաբանական հիշողություն

-հետաքրքրություն գիտելիքներին հանդեպ, նրանց ստացման պրոցեսը և րացուցիչ ջանքերին հաշվին

-ձեռքի շարժումներին և տեսողական-շարժական կոորդինացիաներին զարգացում:

Երեխայի սոցիալ-հոգեբանական պատրաստվածությունը դպրոցին

Պատրաստվածություն հետևյալ բաղադրիչներում է երեխաների մոտ որակներին ձևավորումը, ոորնց շնորհիվ նրանք կկարողանային շփվել այլ երեխաների, ուսուցիչների հետ:

Երեխան գալիս է դպրոց, դասարան, որտեղ բոլոր երեխաները զբաղված են ընդհանուր իրմեջ գործով, և նրան անհրաժեշտ է տիրապետել բավական պինդ միջոցներով՝ հաստատել ու փոխհարաբերություններ այլ երեխաների հետ, անհրաժեշտ են կարողություններ՝ մուտք գործել ու մանկական հանրություն, գործել մյուսների հետ համատեղ, կարողությունը զիջել և պաշտպանվել: Այսպիսով, տվյալ բաղադրիչը ենթադրում է երեխաների մոտ պահանջի զարգացում միմյանց հետ շփումում, կարողությունը ենթարկվել ու մանկական խմբի հետաքրքրություններին և սովորել թներին, և այլն:



Սովորաբար դպրոց երեխայի մոլորաբան գործելու ծնողները սպասում են բավական շատ բաներ: Օրինակ, սեպտեմբերի 1-ից նրանց երեխան կփոխվի, կդառնա՝ իսկական առաջին ադասարանցի՝, հաճույքով կգնա դպրոց, կկատարի դասերը, կկարդա գրքեր, կհետաքրքրվի ուսուցմամբ, այլ ոչ թե խաղով: Բայց ծնողներին կարևոր է հասկանալ, որ անհնար է դառնալ աշակերտ մեկ հիասքանչ ակնթարթում: Պետք է անցնի ժամանակ, նախքան երեխան կդառնա իսկական դպրոցական:

Երեխայի ադապտացումը դպրոցին՝ զբաղեցնում է ոչ թե մեկ օր, մեկ շաբաթ, դա բավական երկար և բարդ պրոցես է: Սկզբնական շրջանում երեխան գտնվում է ասես դպրոցականի և նախադպրոցականի տարիքում, և անցնում է այդ սահմանը ոչ անմիջապես: Երեխային հարկավոր է հասկանալ, թե ինչ պիսի իրավիճակներում պետք է դառնա դպրոցական, և երբ իրավունք ունի համարվել նախադպրոցական: Նման պահանջները համարվում են իրական և միանգամայն կատարելի երեխայի համար: Իսկ ծնողներից պահանջվում է ներկայացնել նրան տրամաբանական սահմանափակումներ ունենալ նրանում, ինչ

վերաբերում է ուսուցմանը և համբերատար
մոտենալ ' նախադպրոցականության '
արտահայտմանը:

Շատ երեխաների դպրոցին ադապտացվելու
ընթացքում հատուկ է անգամ ուրոշակի ու ժեղացող
հետաքրքրությունը խաղի նկատմամբ: Դա բնական
երևույթ է, որ օգնում է հանել ծանրաբեռնումը:
Խաղի դերը երեխայի կյանքում տարիքի հետ
նվազում է, բայց եթե փորձել այն անհետացնել, դա
որևէ օգուտ չի տա առաջին դասարանցուն:
Յուրաքանչյուր երեխա ունի զարգացման իր
տեմպը, և յուրաքանչյուրն էլ ուրոշակի տարիքում
դադարում է խաղալ:

Շատ կարևոր է հիմնվել առաջին դասարանցու
ցանկությանը` սովորելու: Որպես կանոն,
երեխաների մեծամասնությունը գնում է առաջին
դասարան, այրվելով ցանկության հառնալու
դպրոցական: Կարևոր է ամեն կերպ աջակցել ու նրա
այդ ցանկությանը: Եթե ծնողները խորապես
հետաքրքրվում են երեխայի դպրոցական կյանքով,
հարցաքննում դպրոցի մասին, կիսվում նրա հետ
սեփական փորձով, դա, անկասկած, ամրապնդում է
երեխայի ուսումնական մոտիվացիան: Եվ այստեղի
հայտ է գալիս բավական բարդ դպրոցես. ինչպես
մոտենալ երեխայի դպրոցական
հաջողություններին և անհաջողություններին,
ինչպես ոգեշնչել կամ պատժել:

Եզրակացություն

Տվյալ հետազոտության ընթացքում ներկայացվել են խնդիրներ, որոնք որոշվել են տվյալ թեմայի վերաբերյալ գրականության ուսումնասիրման օգնությամբ և համապատասխան մեթոդիկաների կիրառմամբ:

Գրականության բերված անալիզը դպրոցական կրթությանը երեխայի ադապտացման հարցի վերաբերյալ, ընտանեկան դաստիարակության և դպրոցի ու ընտանիքի բնորոշ գծերը վկայում են անցկացված հետազոտության արդիականության մասին: Հետազոտության մշակված ծրագիրը թույլ է տվել արտահայտել և անալիզի ենթարկել դպրոցական կրթությանը երեխայի ադապտացիայի առանձնահատկությունները: Ծնողների ընդգրկումը ակտիվ մասնակցությանը երեխայի ադապտացման խնդրին, օգնել է արտահայտել կրտսեր դպրոցականների հոգեբանական դրության առանձնահատկությունները ադապտացիայի ընթացքում, սովորողների ֆիզիկական վիճակի փոփոխությունները, բնույթը, բնութագրել ուսուցչի գործունեության ազդեցությունը և միմյանց հետ սովորողների փոխազդեցության բնույթը, այս կերպ հիմնավորելով սովորողների

յ ու ր ա գ մ ա ն պ ր ո գ Ե ս ի առ ա ն ձ ն ա հ ա տ կ ու թ յ ու և ն ն եր ը
ն ո ր տ ի պ ի գ ո ր ծ ու և ե ու թ յ ա ն ը :

Հ ե տ ա գ ո տ ու թ յ ա ն ար դ յ ու և ք ն եր ի
ս ա հ մ ա ն ու մ ը , ս տ ա գ վ ա ծ փ ո ր ձ ի ց առ ա ջ և հ ե տ ո ,
ս ա հ մ ա ն ե լ Է դ պ ր ո գ ի և ը ն տ ա ն ի ք ի
փ ո խ ա գ դ Ե ց ու թ յ ա ն ար դ յ ու և ա վ Ե տ ու թ յ ա ն
ա ս տ ի ճ ա ն ը դ պ ր ո գ ա կ ա ն կ ր թ ու թ յ ա ն ը եր ե խ ա յ ի
ա դ ա պ տ ա գ ի ա յ ի պ ր ո գ Ե ս ու մ :

Ը ն տ ա ն ի ք ի հ ե տ ն պ ա տ ա կ ա ու ղ ղ վ ա ծ շ փ մ ա ն
բ ա ր ձ ր ս ո գ ի ա լ ա կ ա ն ն շ ա ն ա կ ու թ յ ու և ն ը կ ա յ ա ն ու մ
Է ն ր ա ն ու մ , ո ր ու ղ ղ Ե լ ո վ ծ ն ո ղ ն եր ի
ա գ դ Ե ց ու թ յ ու և ն ը եր ե խ ա ն եր ի հ ա ն դ Ե ա ,
մ ա ն կ ա վ ա ր ժ ը ա գ դ ու մ Է ն ա և ն եր ը ն տ ա ն ե կ ա ն
հ ա ր ա ք եր ու թ յ ու և ն ն եր ի կ առ ու ց մ ա ն ը , ն պ ա ս տ ու մ
ծ ն ո ղ ն եր ի ա ն ձ ի կ ա տ ա ր Ե լ ա գ ո ր ծ մ ա ն ը , ա յ դ կ եր ա
բ ա ր ձ ր ա գ ն ու մ Է բ ն ա կ չ ու թ յ ա ն ը ն դ հ ա ն ու ր
կ ու լ տ ու ր ա յ ի մ ա կ ա ր դ ա կ ը :

Օ գ տ ա գ ո ր ծ վ ա ծ գ ր ա կ ա ն ու թ յ ա ն ց ա ն կ

1. Ա բ ր ա մ ո վ ա Գ . Ս . Տ ա ր ի ք ա յ ի ն հ ո գ Ե բ ա ն ու թ յ ու և ն :
Մ . , 2001թ .
2. Բ ո ն ո Է . Ս ո վ ո ր Ե ց ր Ե ք ձ եր եր ե խ ա ն եր ի ն մ տ ա ծ Ե լ :
Մ . , 1998թ .
3. Գ ր Ե բ Ե ն շ չ ի կ ո վ Ի . Վ . Դ պ ր ո գ ը և ը ն տ ա ն ի ք ը : Մ . ,
1985թ .
4. Պ ո դ լ ա ս ի Ի . Պ . Մ ա ն կ ա վ ա ր ժ ու թ յ ու և ն : Մ . , 1999թ .
5. Ս ու խ ո մ լ ի ս ն կ ի Վ . Ծ ն ո ղ ա կ ա ն ս ի ր ո
խ Ե լ ա ց ի ու թ յ ու և ն ը : Մ . , 1990թ .